

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΕΠΑΛ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ 2022**

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1. α)

- Η αλλαγή του διατροφικού μοντέλου και η κατανάλωση τροφών με υψηλά ποσοστά σε σάκχαρα, λίπη και έλαια, καθώς και η αύξηση κατανάλωσης κρέατος έχει σοβαρό αντίκτυπο στο περιβάλλον.
- Πιθανός ο περιορισμός της τροφής που μπορεί να προσφέρει η φύση στον άνθρωπο εξαιτίας της αλλαγής των διατροφικών συνηθειών και συγκεκριμένα της υπερκατανάλωσης τροφίμων.

Οι μαθητές κλήθηκαν να απαντήσουν σε παράγραφο.

β)

- **μεταφορικές εκφράσεις:** «μαγική συνταγή της μεσογειακής διατροφής», «γεμάτο πιάτο» κ.λπ.
- **υπερβολές:** «μέχρι την τελευταία μπουκιά» κ.λπ.
- **αντιθέσεις:** «Μικρές αλλαγές-μεγάλη διαφορά», «δεν κληρονομούμε τον κόσμο-τον δανειζόμαστε από τα παιδιά μας», κ.λπ.
- **ρηματικά πρόσωπα:** α' πληθυντικό: «κληρονομούμε», «δανειζόμαστε», β' ενικό: «Κατανάλωσε» «ανακάλυψε», «στήριξε» κ.λπ.
- **εγκλίσεις:** **προστακτική:** «ανακάλυψε», «στήριξε», **οριστική:** «κληρονομούμε», «δανειζόμαστε», **υποτακτική:** «να κρατήσουμε», «να πετάξεις», κ.λπ.
- **σημεία στίξης:** **εισαγωγικά:** «γεμάτο πιάτο», «μαγειρέψουμε», **θαυμαστικό:** «...μεγάλη διαφορά!», «...και τον πλανήτη!», κ.λπ.

2^η δραστηριότητα

A2.

α)

Θεματική περίοδος: «Η τροφή μας... περιβάλλον».

Λεπτομέρειες/σχόλια: «Για κάθε μπουκιά... ενέργεια».

Κατακλείδα: «Τελικά, ... υγιείς».

β)

θέτουμε: βάζουμε, ορίζουμε

ενημερώνοντας: πληροφορώντας, κατατοπίζοντας

επιχειρεί: επιδιώκει, στοχεύει

Οι μαθητές χρειάζεται να δώσουν ΕΝΑ συνώνυμο για κάθε λέξη.

3^η δραστηριότητα

A3.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία. Απαραίτητη η προσφώνηση και η αποφώνηση, η χρήση όλων των ρηματικών προσώπων με έμφαση στο α και β πρόσωπο. Η γλώσσα και το ύφος μπορούν να έχουν απλότητα, καθώς η συγκεκριμένη ομιλία απευθύνεται σε εφήβους.

Προσφώνηση:

Αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες

Πρόλογος:

Αφόρμηση της συγκεκριμένης ομιλίας από κείμενο που δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του ιδρύματος με την επωνυμία «Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (W.W.F.)-ΕΛΛΑΣ». Διαπίστωση της κρισιμότητας της κατάστασης σε σχέση με τις διατροφικές συνήθειες των ανθρώπων στη σύγχρονη εποχή και έμφαση στην αναγκαιότητα αλλαγής του διατροφικού μοντέλου τόσο για την «υγεία» του πλανήτη όσο και των συνέδρων.

Κύριο θέμα:

για την «υγεία» πλανήτη:

Απαραίτητη η αλλαγή του τρόπου διατροφής για τον πλανήτη.

- είναι ανάγκη να καταναλώνουμε τρόφιμα με φειδώ, να υιοθετήσουμε το μεσογειακό τρόπο διατροφής, για να περιορίσουμε την υπερεξάντληση των φυσικών πόρων.
- ο αστικός τρόπος ζωής με την κατανάλωση συσκευασμένων τροφών έχει αυξήσει τη μόλυνση του πλανήτη. Για τον λόγο αυτό είναι επιβεβλημένο να αλλάξουμε διατροφικές συνήθειες και να μην καταφεύγουμε στην επιλογή έτοιμου φαγητού.

για την υγεία των συνέδρων-μαθητών:

Σημαντική κρίνεται η αλλαγή του διατροφικού μοντέλου και για τη δική μας υγεία:

- η επιπόλαιη κατανάλωση τροφής (π.χ. τροφές υψηλές σε λιπαρά και σάκχαρα) προκαλεί προβλήματα στην υγεία (π.χ. διαβήτη, καρδιακά νοσήματα, υπέρταση κ.λπ.). Αντίθετα, η υιοθέτηση ενός υγιεινού τρόπου διατροφής μάς εξασφαλίζει ευεξία και μακροζωία.
- Άλλωστε, η κακή διατροφή οδηγεί στην παχυσαρκία, που δυσκολεύει πρακτικά την καθημερινότητά μας (π.χ. δυσκολία μετακίνησης) και έχει αρνητικό αντίκτυπο και στην ψυχολογία μας (π.χ. χαμηλή αυτοεκτίμηση και συμπλέγματα κατωτερότητας).

Επίλογος:

Ανακεφαλαίωση και παραινέσεις για αλλαγή του διατροφικού μοντέλου. Επισήμανση του άμεσου κινδύνου για τον πλανήτη και την υγεία μας σε περίπτωση αδιαφορίας.

Αποφώνηση:

Ευχαριστώ για τον χρόνο και την προσοχή σας.

Οι ιδέες είναι ενδεικτικές. Οι μαθητές ήταν απαραίτητο να στηριχτούν στο κείμενο και σε προσωπικά τους βιώματα.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

B.1

- Εργασιομανής: «Διπλοκλειδωνόταν μες στο μαγαζί».
- Μυστικοπαθής: «όσο κι αν πάσχιζαν... δεν τα κατάφερναν».
- Δημιουργικός: «Πού έβρισκε τόσες ιδέες... τριαντάφυλλο».
- Αφοσίωση και αγάπη για τη δουλειά του, αγωνία για το αποτέλεσμα: «Από τον πάγκο του... πελάτες».
- Σεμνός, ταπεινός, μετριοπαθής: «Εκείνος τα έχασε... μπροστά του».
- Σχολαστικός, υπεύθυνος επαγγελματίας: «Κρατούσε σημειώσεις... συνταγές».

Οι μαθητές κλήθηκαν να απαντήσουν σε παράγραφο 50-60 λέξεων.

2^η δραστηριότητα

B.2

α)

- σκέψη: «Στον Ξενοφώντα έμοιαζε ακατανόητο... γλυκά».

- **συναισθήματα:** «Εκείνος τα έχασε».
- **δράση προσώπων:** «Διπλοκλειδωνόταν... να βράζει».

β)

- «Μια πάστα κάνει τη ζωή πιο γλυκιά...»: **μεταφορά.** Ο συγγραφέας με τη μεταφορά εννοεί ότι η πάστα και γενικά τα γλυκά βοηθούν τους ανθρώπους να ξεχάσουν τις δυσκολίες και τις έννοιες τους και για λίγο να σκεφτούν αισιόδοξα και να αφεθούν στον κόσμο της απόλαυσης.
- «... μα ο Γιωργάκης το (τεφτέρι) είχε για ευαγγέλιο»: **παρομοίωση.** Με την παρομοίωση ο συγγραφέας θέλει να τονίσει τη σπουδαιότητα που είχε το τεφτέρι των συνταγών για τον Γιωργάκη. Το τετράδιο αυτό ήταν τόσο ιερό για τον ίδιο όσο και το Ευαγγέλιο για τους χριστιανούς.

3^η δραστηριότητα

B3.

Η τροφή είναι μέσο δημιουργικής έκφρασης, προσφοράς και ανάπτυξης σχέσεων.

- Με ελάχιστα υλικά μπορούμε να δημιουργήσουμε ποικίλα πιάτα νόστιμα και υγιεινά που εκφράζουν το μαγειρικό μας ταλέντο.
- Μπορούμε να παρασκευάσουμε φαγητό και να το προσφέρουμε σε αγαπημένα μας πρόσωπα του οικογενειακού ή φιλικού περιβάλλοντος. Προσφέρουμε, επίσης, εθελοντικά φαγητό σε γεύματα αγάπης και αλληλεγγύης σε συνανθρώπους μας που έχουν ανάγκη.
- Έχουμε την ευκαιρία μέσω του φαγητού να συσφίξουμε τις σχέσεις μας με τους συνανθρώπους μας, π.χ. οικογενειακά τραπέζια που φέρνουν κοντά μέλη που έχουν καιρό να συναντηθούν. Παράλληλα, δεν είναι τυχαίο το γεγονός πως καλωσορίζουμε νέους γείτονες με την προσφορά φαγητού. Ακόμα και επαγγελματικές και πολιτικές συμφωνίες επισφραγίζονται με γεύματα.

Οι μαθητές, φυσικά, μπορούν να διαφωνήσουν με την άποψη του συγγραφέα, αρκεί να τεκμηριώσουν την απάντησή τους, η οποία έπρεπε να αναπτυχθεί σε παράγραφο.

Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές.

Επιμέλεια Θεμάτων:

ΒΕΝΕΡΗ ΜΑΡΙΑ, ΚΑΣΣΑΠΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΝΑ